

Březový cukr: nebezpečný kuchyňský zabiják

02.09.2021

MVDr. Martin Grym

Březový cukr - neboli xylitol - je přírodní sladidlo a často používaná náhrada běžného cukru, kterou lze najít v bobulovém ovoci, švestkách, kukuřici, ovesných vločkách, houbách, salátu, atd. Komerčně vyráběný xylitol se extrahuje z kukuřičné vlákniny a břízy. Ačkoli se toto náhradní sladidlo používá již desítky let, v poslední době nabylo na popularitě, protože má nízký glykemický index. Je proto vhodné pro použití ve stravě osob, které si vytýčily cíl zhubnout anebo alespoň nepřibrat.

Březový cukr však není jen součástí různých buchet a koláčů, jejichž tvůrce dbá na štíhlou linii a používá jej místo cukru. Je obsažen i ve žvýkačkách, bonbonech, pastilkách, arašídovém másle, v sirupu proti kašli, cucavých vitamínových tabletách, ústních vodách či v zubních pastách. Najdete ho i v nosních sprejích, lécích na zažívání, protialergické medikaci, přípravcích pro klidný spánek, ve zvlhčovači úst a mnoha dalších.

Jeho oblíbenost stojí na faktu, že vykazuje stejnou sladkost jako běžný cukr, ale svému konzumentovi přináší oproti cukru jen dvoutřetinové kalorické zatížení. Dokonce brání usazování zubního kamene a stimuluje produkci slin.

Ačkoli se tedy tato látka jeví jako posel dobrých zpráv, protože nabízí možnost hubnout a přitom nerušeně a vesele mlsat, v případě psa je to přesně naopak. Pro něj je totiž březový cukr silně toxický. Vyvolává významný pokles hladiny krevního cukru a s tím spojené záchvaty a jaterní selhání s potenciálně fatálními konci. Xylitol u psů stimuluje uvolňování inzulínu do krve ze slinivky břišní, což právě stojí za rychlým vyčerpáním cukru z krevního oběhu. K tomu může dojít už za 10 až 60 minut po jeho pozření. Mezi příznaky otravy patří zvracení, slabost, nekoordinovanost, třes, záchvaty a kóma. Příznaky otravy se projeví již při dávce nad 75 - 100 mg/kg. Léčba principiálně stojí na rychlém doplnění cukru do organismu psa.

Kuchyň je pro psa poměrně nebezpečné místo. A ohrožení může přijít i z tak zdánlivě nevinných ingrediencí, jako je umělé sladidlo. Jste-li tedy diabetik či pěstitelka úzkého pasu, mějte na paměti, že xylitol musí být v kuchyni před psem dobře skryt a upečené výtvořky oslazené březovým cukrem by měly být uskladněny nejlépe pod stropem, neboť i pes si v nestřeženém okamžiku voňavé pečivo rád a bez skrupulí uzme.

Martin Grym

(s využitím článku: R. Schmid, A. Brutlag. Xylitol Poisoning in Dogs. VMA, <https://vcmhospitas.com>)